

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**GESTIÓ DELS CUIDATGES EN
INFERMERIA I SERVEIS DE
SALUT**

Coordinació: Eva Barallat Gimeno

Any acadèmic 2014-15

Informació general de l'assignatura

Denominació	GESTIÓ DELS CUIDATGES EN INFERMERIA I SERVEIS DE SALUT
Codi	100418
Semestre d'impartició	1r Q Avaluació Continuada
Caràcter	Obligatòria
Nombre de crèdits ECTS	6
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Coordinació	Eva Barallat Gimeno
Horari de tutoria/lloc	Despatx (Edifici Infermeria) Horari a convenir
Departament/s	Infermeria
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Castellà i Català
Grau/Màster	Grau en Infermeria
Horari de tutoria/lloc	Despatx (Edifici Infermeria) Horari a convenir
Adreça electrònica professor/a (s/es)	ebarallat@infermeria.udl.cat mpeiron.lleida.ics@gencat.cat guiroa@infermeria.udl.cat

Eva Barallat, Marina Peiron, Anna Mª Guiró

Informació complementària de l'assignatura

La gestió de les cures infermeres i dels serveis de Salut és per a les infermeres i els infermers, motiu de reflexió i d'aprenentatge ineludible. És per aquest motiu, que en aquesta assignatura s'introdueixen conceptes bàsics de gestió en els serveis de salut que permetin la presa de decisions pel que fa a la Salut i benestar de les persones.

També en aquesta assignatura, aprofundirem el concepte de lideratge, aspecte imprescindible per la nostra professió. Entenem lideratge com la capacitat de conduir a un grup, per tant, entendrem conceptes com responsabilitat, confiança, influència, compromís i implicació.

Per tal de donar resposta a les necessitats de la població, aplicarem criteris professionals tenint en compte la qualitat i la utilització i distribució de recursos.

Les activitats d'aprenentatge estan dissenyades per fer èmfasi en habilitats de comunicació i d'autoaprenentatge.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Els objectius d'aprenentatge són la concreció dels coneixements, habilitats i actituds que han de desenvolupar i adquirir els estudiants com a conseqüència de la seva participació en el procés d'ensenyament-aprenentatge que es planifica, i son els que s'indiquen a continuació:

1. Conèixer el Sistema Sanitari Espanyol i Català, els seus principis i el seu finançament.
2. Captar els principis del lideratge i de la gestió per a la pràctica infermera.
3. Entendre les característiques del lideratge i la seva traducció a la professió infermera.
4. Incorporar el procés de gestió de millora de qualitat en els diferents àmbits d'actuació de la pràctica infermera.
5. Comprendre conceptes bàsics d'economia i salut i de política, planificació i avaluació sanitària.
6. Familiaritzar-se amb els sistemes d'informació i recuperació de la informació sanitària.

Competències

En el marc de la Declaració de Bolònia i de l'EEES, l'establiment dels sistema de crèdits ECTS implica descriure unes competències que es treballaran en l'assignatura.

El desenvolupament de l'assignatura contribuirà en assolir les següents competències transversals i específiques:

Competències transversals:

- Correcció en l'expressió oral i escrita
- Domini de les TIC
- Respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones ,a la promoció dels drets humans i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics
- Capacitat de basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els mitjans disponibles
- Coneixement dels principis de finançament sanitari i sociosanitari i ús adequat dels recursos disponibles
- Coneixement dels sistemes d'informació sanitària
- Capacitat d'establir mecanismes d'avaluació, considerant els aspectes científicotècnics i els de qualitat
- Comprendre sense pejudicis a les persones, considerant els seus aspectes físics, psicològics i socials, com individus autònoms i independents, assegurant el respecte al es seves opinions, creences i valors, garantint el dret a la intimitat, mitjançant la confidencialitat i el secret professional
- Capacitat d'anàlisi i síntesi i de reflexió crítica

Competències específiques:

- Capacitat de ser conscient dels diversos rols, responsabilitats i funcions d'una infermera
- Capacitat de treballar en un context professional, ètic i de codis reguladors, reconeixent i responenent a dilemes i temes ètics o morals en la pràctica diària
- Identificar les característiques de la funció directiva infermera
- Conèixer i tenir capacitat de relacionar els documents de la Història Clínica
- Coneixement rellevant i capacitat per aplicar resolució de problemes i presa de decisions
- Capacitat per mantenir la dignitat, privacitat i confidencialitat del pacient
- Capacitat per adonar-se que el benestar del pacient s'aconsegueix a través de la combinació de recursos i accions dels membres de l'equip sociosanitari que tenen cura del pacient
- Capacitat per qüestionar, avaluar, interpretar i sintetitzar críticament un ventall d'informació i fonts de dades que faciliten la decisió del pacient
- Capacitat per valorar els judicis clínics per assegurar que s'aconsegueixen els estàndards de qualitat i que la pràctica està basada en l'evidència

Continguts fonamentals de l'assignatura

MÒDULS	UNITATS

MÒDULS	UNITATS
<p>Mòdul I.</p> <p>Gestió dels Serveis de Salut. Organització Sanitària i lideratge infermer</p>	<p>1. Els Serveis de Salut</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sistemes i Models Sanitaris • Sistema de Salut Català. Models organitzatius • Organització en els diferents nivells d'atenció (Primària, especialitzada i sociosanitària) • Sanitat privada <i>versus</i> Sanitat pública • Gestió per processos <p>2. Lideratge i Presa de decisions</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gestió i negociació de conflictes • La intel·ligència emocional • Motivació i tipus de lideratge • Gestió de l'estrès • El lideratge digital en infermeria
<p>Mòdul II.</p> <p>Política i planificació sanitària</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Política sanitària • Planificació estratègica • La pràctica basada en l'evidència • Els documents de la Planificació estratègica: <ul style="list-style-type: none"> . Mapa sanitari. Horitzó 2015 . El Pla de Salut i els plans directors • Els instruments d'avaluació: <ul style="list-style-type: none"> . Enquestes de satisfacció . Enquesta de Salut ESCA
<p>Mòdul III.</p> <p>Economia i conceptes organitzatius</p>	<p>1. Economia de la Salut.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conceptes bàsics d'economia. Oferta i demanda. • El pressupost • El cost dels serveis d'infermeria • Eficàcia, efectivitat, eficiència i equitat <p>2. Conceptes organitzatius. Estructura organitzativa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gestió de la demanda • Gestió de la malaltia • Reingenyeria organitzativa

Mòdul IV. Qualitat i Documentació clínica	<ol style="list-style-type: none"> 1. La Qualitat assistencial. <ul style="list-style-type: none"> • Models de control de qualitat • Estratègies d'investigació per la implantació i avaluació de nous productes infermers • Producte, client i procés • Les normes ISO, model EFQM i normes de la Joint Comissions 2. Documentació clínica i Sistemes d'informació <ul style="list-style-type: none"> • Documents clínics específics en infermeria. La transformació digital. • Codificació clínica (CMBD) i grups relacionats amb el diagnòstic (CRDs)
--	--

Eixos metodològics de l'assignatura

En aquesta assignatura s'utilitzen diferents metodologies amb la finalitat que l'estudiant es responsabilitzi del seu aprenentatge guiat pel tutor/a.

L'alumne participarà en l'aula i en els seminaris.

L'alumne treballarà de forma individual i en petits grups per a una participació activa en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge.

Les tutories seran de forma individual o en grup funcional.

Activitats de Treball Presencial	Activitats de treball NO Presencial	
	Dirigides	Autònomes
<ul style="list-style-type: none"> • Exposició dels professor en l'aula • Exposició de l'estudiant en grup • Treball en grup funcional, en seminaris 	<ul style="list-style-type: none"> • Tutories: Presencials o virtuals. Pactades amb el professor. • Treball individual: portafoli. • Treball d'equip • Lectures orientades • Estudi de la matèria 	<ul style="list-style-type: none"> • Cerca d'informació • Utilització de les TIC • Tutories lliures • Gestió del portafoli • Lectures • Estudi de la matèria

Activitats en Grup gran

Les classes teòriques tots els dilluns en sessions presencials.

- Descripció: Presentació a l'aula dels conceptes fonamentals i desenvolupament dels continguts proposats.
- Objectiu: Transmetre el coneixement de la matèria, motivant a l'alumne a reflexionar i aconseguir una mentalitat crítica a través de la relació entre els diversos conceptes explicats a l'aula.

Tutories acadèmiques i avaluació:

- Descripció: Interacció directa entre professor i estudiant per organitzar els processos d'ensenyament-aprenentatge.
- Objectiu: -Orientar el treball autònom i grupal
 - Aprofundir en diferents aspectes de la matèria
 - Orientar la formació acadèmica integral de l'estudiant

Activitats en Seminari (Grup mig):

- Descripció: Modalitat organitzativa dels processos d'ensenyament i aprenentatge on tractarem en profunditat la temàtica d'actualitat relacionada amb la matèria. Hi haurà activitats com debat, reflexió i intercanvi.
- Objectiu: Que l'alumne desenvolupi les competències procedimentals de la matèria.

Estudi i treball autònom:

- Descripció: Activitats proposades pel professor a través de les quals, de forma individual es profunditza en aspectes concrets de la matèria, possibilitant a l'estudiant, avançar en l'adquisició de determinats coneixements i procediments de la matèria. Estudi individualitzat dels continguts de la matèria.
- Objectiu:
 - Afavorir en l'estudiant la capacitat per autoregular en l'aprenentatge, avaluant-lo, dissenyant-lo i adequant-lo a les seves especials condicions i interessos.
 - Afavorir en l'estudiant la generació i intercanvi d'idees, la identificació i anàlisi de diferents punts de vista sobre una temàtica, la generalització o transferència de coneixement i la valoració crítica del mateix.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

ECTS	Activitats Presencials		Activitats no presencials	Total hores de dedicació
	CLASSE TEÒRICA (50%)	SEMINARIS (50%)		
6	26 hores	30 hores	94 hores	150 hores

Hores de dedicació total de l'alumne:

15 setmanes a 10 hores: 150 hores : 6 ECTS

Les activitats presencials corresponen a l'assistència a les classes teòriques on es faran classes expositives fomentant la participació i als seminaris, on es realitzarà treball en grups funcionals.

Les activitats no presencials corresponen a la recerca d'informació, lectura i anàlisi, preparació de classes, tutories i treball autònom.

Sistema d'avaluació

Es tracta d'una avaluació continuada i acumulativa durant el període docent de l'assignatura -1er. Semestre del curs 2014-15.

L'avaluació s'entén com un instrument complex que té com a finalitat la valoració del grau d'aprenentatge dels estudiants dels continguts i de les competències substantives que defineixen una matèria o assignatura, i que han estat prèviament delimitats i explicitats pel professorat en el moment de la seva programació i planificació.

L'avaluació és continuada i acumulativa durant el període docent de l'assignatura. L'avaluació contínua, d'una banda, permet, tant al professor o professora com a l'estudiant, conèixer en diferents moments del procés docent el nivell d'assoliment dels objectius d'aprenentatge inicialment prefixats i recollits en la guia docent; i, de l'altra, propicia una assimilació progressiva dels continguts i de les competències que l'estudiant ha d'assolir.

Per aprovar l'assignatura, cal superar cadascun dels apartats següents per separat:

1. Participació en l'aula i seminaris (30% de la nota)
2. Realització d'un portafoli electrònic d'aprenentatge o realització de dues proves tipus test de la matèria del programa (40% de la nota).
3. Presentació per escrit dels documents pràctics programats en grup funcional dins dels seminaris (30% de la nota)

Per superar l'apartat 1 (participació en l'aula i seminaris), l'alumne haurà de presentar-se al 80 % dels seminaris programats i participar activament en el treball grupal. Les faltes que superin aquest 80% per motius justificats, es compensaran amb un treball específic que demanarà el professor responsable del seminari. S'avaluarà individualment cada seminari seguint una pauta d'avaluació on es tindrà en compte: destreses d'aprenentatge, destreses en treballs grupals i actituds.

Per superar l'apartat 2, l'alumne podrà triar entre dos opcions:

- Realització d'un portafoli electrònic d'aprenentatge: aquest haurà de seguir el format de presentació de treballs escrits de la UdL, i la seva avaluació serà continuada en tres moments de la seva execució. Això permetrà valorar i quantificar el progrés de l'estudiant en l'assoliment dels coneixements, capacitats i habilitats que configuren les competències pròpies i definitòries de l'assignatura o matèria. Els criteris d'avaluació seguiran una rúbrica que es presentarà el primer dia de l'assignatura.
- Realització de dues proves tipus test de la matèria del programa.

Per superar l'apartat 3 (Presentació per escrit dels documents pràctics), aquests documents hauran de seguir el format de presentació de Treballs escrits de la UdL, i s'hauran de presentar durant la setmana següent a la realització del seminari.

IMPORTANT: Per tenir l'assignatura superada hauran de ser aprovats per separat els tres blocs metodològics, amb una nota de cinc(5) com a mínim.

Avaluació única:

Segons la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i Màsters a la UdL, aprovada en Consell de govern el 26 de febrer de 2014 pel vicerectorat de Docència:

Per tal de facilitar a l'estudiant poder compaginar l'estudi amb el desenvolupament d'activitats laborals –fet que la naturalesa de l'avaluació contínua fa difícil-, l'estudiant que ho desitgi tindrà dret a renunciar a l'avaluació contínua a l'inici de curs, i tindrà dret a la realització d'una avaluació única (mitjançant un sistema que determini el professor o professora responsable de l'assignatura). Si la naturalesa de l'assignatura ho demana, serà requisit indispensable per tenir l'opció d'avaluació única l'assistència a determinades activitats presencials. La Comissió d'Estudis del centre responsable de l'ensenyament de grau o màster afectat haurà d'establir els mecanismes mitjançant els quals l'estudiant podrà acollir-se a aquest dret, el termini de presentació d'instàncies, així com la documentació que ha d'aportar justificativa de la seva activitat laboral.

Per tal de superar l'avaluació única, l'alumne haurà de superar:

- Dues proves tipus test de la matèria del programa, que necessàriament hauran de tenir una nota mínima de 5 (85 % de la nota)
- Assistència a una tutoria pactada amb el professor responsable (15 % de la nota)

Bibliografia i recursos d'informació

En aquest apartat podem considerar tots aquells materials que han de servir per al desenvolupament de l'assignatura. L'estudiant els ha de poder utilitzar per a consultar, ampliar o fonamentar els continguts.

Les fonts poden tenir diferent tipus de suport:

Llibres- en Biblioteca Ciències de la Salut UdL

1. Administración y gestión. Enfermería 21. Mompert Garcia, Mª Paz, Durán Escribano, Marta, ed. DAE (Grupo Paradigma)-2000.
2. Gestión y Dirección de Enfermería (Guía). Marriner Tomey, Ann. Elsevier Mosby, 8ª edición, Barna, 2009 – evolve (<http://evolve.elsevier.com>)
3. **Gestión de procesos asistenciales : aplicación práctica / coordinador: J. L. Temes Montes ; autores: Carmen Cortés Martínez, Javier Terol Fernández, Antonio Torres Olivera.** Madrid [etc.] : McGraw-Hill/Interamericana de España, 2005
4. **Gestión clínica / José Luis Temes, Blanca Parra** [Temes, José Luis](#) Madrid : McGraw-Hill Interamericana, cop. 2000
5. **Gestión hospitalaria / José Luis Temes Montes, Mercedes Mengíbar Torres [editores] ; colaboradores: José Carmelo Albillos Merino ... [et al.]** Madrid [etc.] : McGraw-Hill/Interamericana de España, 2007-4^a ed.

Artículos i Revistes

- Alonso R, Ángel Blanco-Ramos M, Gayoso P. validación de un cuestionario de calidad de cuidados de enfermería. Revista de Calidad Asistencial. 2005;20(5):246-50.
- Amezcua, Manuel. La gestión de conflictos en la enfermería institucional, ¿riesgo u oportunidad?. Index de Enfermería [Index Enferm] (edición digital) 2012; 21(1-2). Disponible en <<http://www.index-f.com/index-enfermeria/v21n1-2/0708.php>> Consultat el 12 de juliol de 2014.
- Moreno-Millan E, Villegas-Del Ojo J, Prieto-Valderrey F, Nieto-Galeano J. Efectos adversos, intercomunicación, gestión del conocimiento y estrategias de cuidados en enfermería intensiva. Med Intensiva. 2011;35(1):3-5.
- Álvarez Baza MdC. Evaluación de los criterios satisfacción del cliente/paciente y satisfacción del personal/profesional. Revista de Calidad Asistencial. 2007;22(5):227-33.
- Ayuso Murillo Dc. La Gestión de Enfermería y la División Médica como Dirección Asistencial. 1^a ed. Madrid; 2007.
- Caamaño C, Martínez JR, Alonso M, Hernández A, Martínez-Renedo E, Sainz A. Indicadores de calidad de los cuidados de enfermería hospitalarios. Revista de Calidad Asistencial. 2006;21(3):143-9.
- Concepción T, Rodríguez O, Illada L, Isabel Santos M. Percepción y expectativas del paciente mayor en la atención especializada. Revista de Calidad Asistencial. 2008;23(1):17-20.
- Feldman L, Vivas E, Lugli Z, Alviarez V, Pérez MG, Bustamante S. La satisfacción del paciente hospitalario: una propuesta de evaluación. Revista de Calidad Asistencial. 2007;22(3):133-40.
- Fernández San Martín MI, Rebagliato Nadal O, de Gispert Uriach B, Roig Carrera H, Artigas Guix J,
- Bonay Valls B, et al. Adaptación de un cuestionario de satisfacción del paciente con la consulta médica y de enfermería. Atención Primaria. 2008;40(12):611-6.
- Pérez Rivas FJ, Ochandorena Juanena M, Santamaría García JM, García López M, Solano Ramos V,
- Beamud Lagos M, et al. **Aplicación de la metodología enfermera en atención primaria.** Revista

de Calidad Asistencial. 2006;21(5):247-54.

- Bernal-Delgado, Enrique, and Vicente Ortún-Rubio. "La calidad del Sistema Nacional de Salud: base de su deseabilidad y sostenibilidad." *Gaceta Sanitaria* 24.3 (2010): 254-258.
- Mompert, Anna, Pilar Brugulat, and Antonia Medina. "Encuesta de Salud de Catalunya." *Índice: revista de estadística y sociedad* 20 (2007): 19-22.
- Real Decreto-ley 8/2010, de 20 de mayo, por el que se adoptan medidas extraordinarias para la reducción del déficit público. Boletín Oficial del Estado núm. 126, de 24 de mayo de 2010. [Consultado el 12/07/2014.] Disponible en: <http://www.boe.es/boe/dias/2010/05/24/pdfs/BOE-A-2010-8228.pdf>
- Peiró, Salvador, Juan José Artells, and Ricard Meneu. "Identificación y priorización de actuaciones de mejora de la eficiencia en el Sistema Nacional de Salud." *Gaceta Sanitaria* 25.2 (2011): 95-105.

- **Referències web:**

- <http://www.gencat.cat/temes/cat/salut.htm>
- <http://www.gencat.cat/ics/professionals/index.htm>
- <http://www.gencat.net/sanitat/depsan/units/sanitat/html/ca/plasalut/doc5216.html>
- <http://www.gencat.net/sanitat/depsan/units/sanitat/html/ca/plasalut/doc5216.html>
- <http://www.edad-vida.org/>
- <http://www.gencat.es:8000>